

רשומות

ספר החוקים

4 באוגוסט 1972

667

כ"ד באב תשל"ב

עמוד

158

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 8), תשל"ב—1972

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 8),
תשל"ב-1972*

1. תיקון סעיף 1 בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961: (להלן – החוק העיקרי) –
- (1) הגדרות "בנין כפרי", "בנין עירוני" ו"בנין תעשייתי" – בטלות;
  - (2) בהגדרת "בנין", במקום "אך למעט מיתקן" יבוא "אך בבנין חקלאי ובבנין מאגר – למעט מיתקן";
  - (3) במקום הגדרת "בנין חקלאי" יבוא:
"בנין חקלאי" –

(1) בנין של חקלאי המשמש לו בחקלאות או מיועד לשמש לו בחקלאות ואין בו שימוש אחר, למעט בנין מאגר;

(2) בנין המשמש או מיועד לשמש מפעל כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תשל"ל-1970², והוא בבעלותו של חקלאי או של חבר-בני-אדם או אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית ששני שלישים לפחות מחבריהם הם חקלאים, והכל כשלפחות שני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנין משמש להם הם למען המשק החקלאי או המשקים החקלאיים בלבד;

(4) בהגדרת "בנין מאגר", במקום הסיפה המתחילה במלים "זאם הוא באזור עירוני" יבוא "שהם בבעלותו של חקלאי ומשמשים לו בחקלאות או מיועדים לשמש לו בחקלאות ואין בהם שימוש אחר";

(5) אחרי הגדרת "בנין מאגר" יבוא:

"בנין מגורים" – בנין המשמש או מיועד לשמש למגורים ואיננו בנין עסקי, יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד; ובקיבוץ – גם בנינים המשרתים את צרכיהם האישיים של החברים, כגון חדר אוכל, מכבסה, מתפרה וכדומה;

"בנין מיוחד" – בנין שאינו בנין חקלאי, בנין מאגר, בנין מגורים או בנין עסקי;

"בנין עסקי" – בנין המשמש או מיועד לשמש לעסק או למשלח-יד ובנין מושכר שלא למגורים בלבד, יחד עם חלקת הקרקע שעליה הם עומדים, למעט בנין חקלאי ובנין מאגר;

(6) בהגדרת "בעל" –

(א) בפסקה (1)(א), במקום "שלוש שנים" יבוא "חמש שנים";

(ב) בפסקה (1)(ב), במקום "כחוכרים או כחוכר המשנה שלהם" יבוא "או העביר לאחר או זכותו להתחזק בהם, ליהנות מהם או לקבל מהם הכנסה

* נתקבל בכנסת ביום י"ד באב תשל"ב (25 ביולי 1972); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 933, תשל"ב, עמ' 237.

1 ס"ח תשכ"א, עמ' 100; תשכ"ד, עמ' 91; תשכ"ה, עמ' 197; תשכ"ז, עמ' 26; תשכ"ח, עמ' 42; תשכ"ט, עמ' 84; תשל"ל, עמ' 12, עמ' 126.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

או רווחים בנסיבות העשות את האחר כחוכרם או כחוכר המשנה שלהם לתקופה העולה על חמש שנים;

(7) אחרי הגדרת "בעל" יבוא:

"בעל שליטה" – מי שמחזיק במישרין או בעקיפין, לבד או יחד עם קרוב, באחת מאלה:

- (1) 51% לפחות מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה;
- (2) זכות להחזיק ב-51% לפחות מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או בזכות לרכשה;
- (3) זכות לקבל 51% לפחות מהרווחים;
- (4) זכות למנות מנהל;

והמונח שליטה יפורש לפי זה;

(8) במקום הגדרת "חלקה" יבוא:

"חלקה" – יחידת הרישום בפנקסי המקרקעין, ובאין יחידה כזאת – הקרקע שעליה עומד הבנין בתוספת שטח של 300%, ובלבד שלא תיכלל בחלקה קרקע המשמשת כחקלאות;

(9) במקום הגדרת "חקלאי" יבוא:

"חקלאי" – בעל משק חקלאי, ואם המשק הוא באזור עירוני – רק כאשר 50% לפחות מהכנסתו באחת משתי שנות המס הקודמות, לאחר ניכוי ההוצאות לפי סימן א' של הפרק השני לחלק ג' לפקודה, היא מחקלאות;

(10) אחרי הגדרת "ישוב ספר" יבוא:

"מבנה בתהליך בניה" – מבנה או בניה שבנייתם טרם נגמרה ואינם ארעיים;

"מושב" – אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית שסיווג אותה רשם האגודות השיתופיות כמושב עובדים או ככפר שיתופי;

(11) בהגדרת "מטעים", המלה "חלקה" – תימחק;

(12) בהגדרת "מלאי", אחרי "באזור עירוני" יבוא "של מי שאיננו חקלאי";

(13) בהגדרות "נוק מלחמה" ו"נוק עקיף", אחרי "פעולות איבה אחרות" יבוא "נגד ישראל";

(14) בהגדרת "נכס", אחרי "מקרקעין" יבוא "מבנה בתהליך בניה";

(15) אחרי הגדרת "ציוד" יבוא:

"קיבוץ" – קיבוץ או קבוצה, המאוגדים כאגודה שיתופית על פי התקנות לדוגמה שאישר רשם האגודות השיתופיות לאגודות מאותו סוג, ומושב שיתופי או אגודה שיתופית אחרת להתיישבות חקלאית ששומם גם נעשית בדרך הקבועה לגבי קיבוצים על פי הוראה של נציב מס הכנסה לפי סעיף 61 לפקודה;

“קרוב” של אדם –

- (1) בן-זוג, וצאצאים של כל אחד מבני הזוג שלא מלאו להם 18 שנה;
- (2) תאגיד שהוא בשליטתו;
- (3) בא כחזר;

(16) בהגדרת “קרקע” –

- (א) בפסקה (1), במקום “ובאזור חקלאי” יבוא “ואם היא של חקלאי ומשמשת לו בזקלאות”;
- (ב) בפסקה (2), במקום “שאינו בנין עירוני, בנין כפרי באזור עירוני, בנין מאגר באזור עירוני, בנין תעשייתי או מטעים” יבוא “שאינו בנין מגורים, בנין מיוחד, בנין עסקי או מטעים”;
- (17) אחרי הגדרת “מונית”, “גורר” ו“נתמך” יבוא:

“שכירות מוגנת” – שכירות שחוק הגנת הדייר, תשי”ד–1954, 3, חל עליה.”

2. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 3

3. (א) מס הרכוש על נכסים יהיה שיעור משוויים כמפורט בזה:

%	
2.5	(1) קרקע
	(2) בנין מגורים, בנין עסקי
0.7	מושכר בשכירות מוגנת
1.5	(3) בנין עסקי אחר ובנין מיוחד
0.8	(4) ציוד
	(5) מלאי שאינו מלאי חקלאי
1.2	ואינו מלאי בתעשייה
0.8	(6) מלאי בתעשייה

(ב) המס על מטע שדינו על פי סעיף 44(ב) כדין קרקע יהיה 5 לירות לגבי 12,000 הלירות הראשונות משווי של כל דונם ו-2.5% מסכום השווי העולה על 12,000 לירות לדונם, ובמטע כאמור הנטוע על קרקע שהוא ממקדעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקדעי ישראל⁴ ושינוי יעודו טעון הסכמת מינהל מקדעי ישראל – שני שלישים מהמס האמור.”

3. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 4

4. על אף האמור בסעיף 3 ישלם חקלאי על נכסיו החקלאיים ועל הנכסים המשמשים לו בחקלאות, מס רכוש בשיעור משוויים כמפורט בזה:

3 ס”ח תשי”ד, עמ’ 92.
4 ס”ח תש”ד, עמ’ 56.

%	
0.2	(1) בנין חקלאי
0.35	(2) בנין מאגר
0.25	(3) קרקע
0.5	(4) ציוד
0.45	(5) מלאי חקלאי כמשמעותו בפסקה (1) להגדרת מלאי חקלאי
0.3	(6) מלאי חקלאי כמשמעותו בפסקה (2) להגדרת מלאי חקלאי
0.75	(7) מלאי שאינו מלאי חקלאי
	(8) מטעים
	(א) כשהשטח הכולל אינו עולה על 20 דונם, ובקיבוץ – על 20 דונם ליחידת משק כמשמעותה בסעיף 57 לפקודה, ובמורשב – על 20 דונם לכל משק חקלאי של חברה
0.25	(ב) כשהשטח הכולל כאמור בפסקה (א) עולה על 20 דונם

4. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

תיקון סעיף 5

“(א) חקלאי בישוב ספר ישלם על נכסיו החקלאיים ועל נכסיו המשמשים לו במשק החקלאי – 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 4, ועל בנין מגוריו – 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 3, והכל כשהנכסים האמורים מצויים בישוב הספר.”

5. בסעיף 5א לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 5א

(1) בסעיף קטן (ב)(1), במקום הקטע המתחיל במלים “והבנינים והציוד שלו משמשים” יבוא “ושני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם הם למען המשקים החקלאיים של חבריו”;

(2) בסעיף קטן (ב)(2), במקום הקטע המתחיל במלים “והבנינים והציוד משמשים” יבוא “ושני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם הם למען המשקים החקלאיים של חבריה”;

(3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא “ובלבד שההוראות בדבר שווים של נכסים חקלאיים ונכסים המשמשים במשק החקלאי, ושיעורי המס החלים עליהם, יחולו על חלק יחסי מהנכסים האמורים שהוא כחם חלק הייצור והשירותים שלמען המשקים החקלאיים של חבריו לכלל הייצור והשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם”;

(4) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

“(ד) סעיף זה לא יחול על מלאי חקלאי שבידי קיבוץ.”

ביטול סעיף 6	6. סעיף 6 לחוק העיקרי – בטל.
החלפת סעיף 7 וחוספת סעיף 7א	7. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
"שוויים של בנין מגורים, בנין מיוחד ובנין עסקי	7. (א) שוויו של בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי יהיה הסכום שניתן לקבל בעד בנין כזה במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון באחד באוקטובר שקדם לשנת המס שבה נשום הבנין; היה גמר הבניה לאחר האחד באוקטובר ולפני תום שנת המס שלגביה נשום, ייקבע שוויו ליום גמר הבניה.
	(ב) לא ניתן לקבוע את שוויו של הבנין על פי סעיף קטן (א), יהיה שוויו סכום ההוצאות הדרושות לרכישת קרקע ולהקמת בנין כזה במועד כאמור בסעיף קטן (א) ובניכוי הפחת שזכאים לו בשל בנין כזה על פי סעיף 21 לפקודה, ובלבד שלא יבוכה בסך הכל פחת כשיעור העולה על 80%; היה הבנין מושכר בשכירות מוגנת, יופחתו מהשווי האמור 60%; היה הבנין בנין מגורים בקיבוץ או במושב, יופחת שליש מהשווי האמור.
	(ג) בנין מגורים או בנין עסקי שבעליו הוא חברה או שותפות והוא מושכר בשכירות מוגנת לבעל השליטה בחברה או לקרובו או לשותף בשותפות או לקרובו – יהיה שוויו כאילו היה הבנין פנוי.
ניכוי משוויו של בנין מגורים	7א. (א) מן השווי האמור בסעיף 7 של בנין מגורים המשמש למגורי בעליו יינתן ניכוי של 30,000 לירות, ובלבד שלבעל אחד לא יינתן ניכוי בשל יותר מדירה אחת; ניכוי כאמור יינתן גם לחברה או לשותפות בשל בנין שהדייר בו הוא בעל השליטה בחברה או קרובו, או שותף בשותפות או קרובו, אם הדייר לא קיבל ניכוי כזה בשל בנין מגורים אחר שהוא מבעלותו.
	(ב) לענין מתן הניכוי לפי סעיף קטן (א) בקיבוץ, יחולק סך כל שוויים של בניני המגורים בין מחצית מספר חברי הקיבוץ ומחצית מספר המועמדים לחברות בו.
	(ג) שר האוצר ושאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות את הסכום שבסעיף קטן (א).
	(ד) ניכוי כאמור בסעיף זה לא יובא בחשבון לענין סעיפים 11 ו-19(ג)(1).
תיקון סעיף 8	8. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "להוציא מרפסות פתוחות וגזוזטראות – ב-25 לירות" יבוא "ב-50 לירות".
החלפת סעיף 9	9. במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:
"שווי של בנין מעורב	9. בהישוב שוויו של בנין שחלקיו גמנים על סוגי בנינים שונים, יקבע המנהל את שטח הקרקע השייך לכל חלק מן הבנין בהתאם לשימוש בקרקע."

תיקון סעיף 10

10. בסעיף 10 לחוק העיקרי –

- (1) ברישה, המלים "באזור חקלאי" – יימחקו;
- (2) הכופלים בפסקאות (1) עד (6) יוכפלו;
- (3) במקום כותרת השוליים יבוא "שווי של בנין מאגר".

ביטול סעיף 10א

11. סעיף 10א לחוק העיקרי – בטל.

החלפת סעיף 11

12. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

11. בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי אשר שטחו הכולל פחות מ-30% מהשטח הכולל שהיה מותר לבנות לפי תקנות תכנית בנין ערים שהיו קיימות בעת הכנייה, ואם לא היו תקנות בעת בנייתו – לפי תקנות שהותקנו לראשונה לאחר בנייתו, ואשר המחיר שניתן לקבל במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון בעד המבנה שבו באחד באוקטובר שקדם לשנת המס היה פחות משווי חלקת הקרקע שעליה הוא עומד – רשאי המנהל לשום את שווי הבנין כאילו היה שני נכסים שהאחד מהם הוא המבנה בתוספת שטח קרקע של 300% משטחו הכולל (להלן – המבנה) והשני יתרת הקרקע; שווי המבנה ייקבע על פי סעיף 7 ואילו שווייה של יתרת הקרקע יהיה כשווי שהיה גקבע לבנין אילולא הוראות סעיף זה פחות שווי המבנה; שיעור המס שיחול על יתרת הקרקע יהיה כשיעור המס החל על קרקע.

"שוויים של נכסים מסויימים"

החלפת סעיף 12

13. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:

12. שווייה של קרקע – למעט קרקע של חקלאי המשמשת לו בחקלאות – יהיה הסכום שניתן לקבל בעודה במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון באחד באוקטובר של השנה שקדמה לשנת המס שבה נשומה הקרקע; ואם הפכה לקרקע לאחר האחד באוקטובר כאמור ולפני תום שנת המס שלגביה נשומה, ייקבע שווייה ליום שהפכה לקרקע.

"שווייה של קרקע"

תיקון סעיף 13

14. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שוויים של מטעים וקרקע של חקלאי";

השווי בלירות
לכל דונם
ולכל חלק נמנו

- (2) בסעיף קטן (א), במקום פסקה ד יבוא:

"150";

ד. יערות חורשות

- (3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) שווייה של קרקע של חקלאי המשמשת לו בחקלאות יהיה לפי סוג הגידולים המפורטים להלן, שהיו עליה ברוב ימות השנה הקודמת:

השווי בלירות
לכל דונם
ולכל חלק ממנו

	א. בשלחין
350	(1) כותנה
2,500	(2) פרחים, תות שדה
150	(3) גידולי מספוא לתצרוכת עצמית
2,000	(4) גידולים בחממות טרנט לפרחים ותות שדה
450	(5) אחרים
	ב. בבעל
120	(1) כותנה וטבק
50	(2) אחרים
ובלבד ששוויה של קרקע כאמור בפסקאות א ו-ב שהוזכרה לא יותר משלוש שנים יהיה השווי שנקבע לה בשנה האחרונה שבה עובדה.	
10	ג. מרעה טבעי
	ד. קרקע שהקצו אותה המוסדות המיישבים כחלק מהמשכנתא החקלאית ואינה ראויה לשימוש
אפס	(ג) שוויה של קרקע של חקלאי שנתייחדה לבניית בנין חקלאי או בנין מאגר וכל קרקע שלדעת המנהל ייחדה לבניה כזאת 300."

15. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "בסעיפים 8 ו-10" יבוא "בסעיפים 8, 10 ו-16".

תיקון סעיף 16

16. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק שלישי 1

"פרק שלישי 1: מבנה בתהליך בניה"

116. (א) שוויו של מבנה בתהליך בניה, אשר בגמרו בנייתו יהיה בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי, יהיה כמפורש להלן:

שוויים של בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי בתהליך בניה

- (1) מבנה שהוא תוספת בניה — מהצית עלות הבניה;
- (2) מבנה אחר — כשוויה של חלקת הקרקע, שעליה הוא מוקם, לשנת המס שלאחר תחילת הבניה; ואולם המנהל רשאי, בין ביחסו ובין לפי דרישת הבעל, לקבוע כי שוויו יהיה מהצית כגורם עלות הבניה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), במבנה עשויי לא נקבע לפי עלות הבניה ולא נוצלו בו כל אחוזי הבניה המותרים על פי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, יופחת מהשווי כאמור בסעיף קטן (א) סכום יחסי כיהם אחוזי הבניה שלא נוצלו לאחוזי הבניה המותרים.

116. שוויו של מבנה בתהליך בניה אשר בגמרו בנייתו יהיה בנין חקלאי, יהיה סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המרובעים של המבנה, כשתיגמר בנייתו, ב-26 לירות, ובמבנה שיהיה בנין מאגר — סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המעוקבים במחצית הכופלים שבסעיף 10.

שוויו של בנין חקלאי או בנין מאגר בתהליך בניה

5 ס"ח השב"ח, עמ' 307.

המס על מבנה בתהליך בניה ושיעורו	116.ג. על אף האמור בסעיף 2 ישולם על מבנה בתהליך בניה מס חדר-פעמי של 1.5% משווי.
הצהרה	116.ד. אדם שבשנת המס היה לו מבנה בתהליך בניה, ימסור למנהל הצהרה על כך תוך 60 ימים מיום תחילת הבניה; ואם היה המבנה תוספת בניה, יציין בהצהרה את אומדן עלות הבניה.
שומה	116.ה. המנהל ישום את שווי של מבנה בתהליך בניה וישלח לבעל הודעת שומה ויפרט בה את השווי וסכום המס המגיע.
תשלום	116.ו. (א) בעל מבנה בתהליך בניה ישלם, במועד שנקבע בסעיף 116 למתן הצהרה, מקדמה אחת של 0.6% משווי הקרקע כפי שבשומה לאח-רונה, ומקדמה שניה באותו סכום במועד שנקבע בסעיף 117(ב) למתן הצהרה על שינוי מהותי בגוף הנכס; את יתרת המס המגיעה ממנו לפי הודעת השומה ישלם תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה. (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יהיו המקדמות במבנה בתהליך בניה שהוא תוספת בניה 0.6% ממחצית אומדן עלות הבניה.
דין מבנה בתהליך בניה	116.ז. מבנה בתהליך בניה – דינו לכל ענין, למעט ענינים שפורשו בפרק זה, כדין מקרקעין.

תיקון סעיף 18

17. בסעיף 18 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ו) יסומן (ז) ולפניו יבוא:

"(ז) אדם שייבא לישראל ציוד לתקופה שאינה עולה על שנים עשר חודש, ימסור למנהל הצהרה בכתב ובה יפרט את רשימת הציוד ושוייו ואת התקופה שבה יישאר הציוד בישראל; אם הציוד הוא כלי טיס או כלי שיט או חלק מהם שיובאו ארצה לשם תיקון או שיפוץ, תימסר ההצהרה לפני יבואו, ואם הוא ציוד אחר, תימסר ההצהרה תוך שבעה ימים לאחר יבואו."

תיקון סעיף 19

18. בסעיף 19 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ובלבד שאם תוקנה שומה על פי סעיף קטן (ג) ושאי המנהל לדחות את המועד האמור עד תום תמש שנים מיום התיקון";

(2) בסעיף קטן (ג), פסקה (2) תסומן (3) ובמקום פסקה (1) יבוא:

"(1) בין ביוזמתו הוא ובין על פי בקשת בעל המקרקעין, אם לאחרי השומה התברר שיש הבדל של 20% לפחות בין השווי שנקבע בשומה לבין שוויים, ותקפו של התיקון יהיה מתחילת השנה שבה נעשה;

(2) אם לאחר השומה הפכו המקרקעין מקרקע לבנין או בשנתו על ידי תוספת בניה, לריבות תוספת שלאחר גמר בניה, ותקפו של התיקון יהיה מיום גמר הבנין או גמר תוספת הבניה, לפי הענין;"

- תיקון סעיף 21 19. בסעיף 21 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) יסומן (ה) ולפניו יבוא:
 "ד) אדם שמסר הצהרה לפי סעיף 18(ו) ישלם עם מתן ההצהרה, לכל חודש או חלק ממנו שבו יישאר הציוד בישראל, סכום יחסי של המס החל על הציוד שפורט בה."
- תיקון סעיף 25 20. בסעיף 25(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לגבי רכב שהוא ציוד ואשר בעליו הביא אותו לתקופה שאינה עולה על שנים עשר חודש, ישולם, לכל חודש או חלק ממנו שבו יהיה הרכב בישראל, סכום יחסי של המס החל על הרכב".
- תיקון סעיף 26 21. בסעיף 26(א) לחוק העיקרי, במקום "סעיף 19(ג)(1)" יבוא "סעיף 19(ג)(1) ו-(2)".
- תיקון סעיף 39 22. בסעיף 39(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (7) יבוא:
 "(8) קיבוץ או מושב, לגבי נכסים המשמשים למטרה כאמור בפסקה (6) אם הגשמת המטרה איננה נעשית למטרות ריזות."
- תיקון סעיף 40 23. בסעיף 40 לחוק העיקרי –
 (1) סעיפים קטנים (3) ו-(ד) יסומנו (ה) ו-(ו), ולפניהם יבוא:
 "ג) מי שסכום המס שהוא חייב בו בשנת המס בעד מקרקעין לא עלה על 70 לירות, ובקיבוץ – 70 לירות לכל דירת מגורים, פטור באותה שנה מהמס הכול עליהם; לענין סעיף קטן זה ולענין סעיף 741, הוא המס החל על דירת מגורים בקיבוץ – סך כל המס החל על דירות המגורים של הקיבוץ מהחלק למטרה יזירות המשק שבו כמשמעותן בסעיף 57 לפקודה.
 (ד) בעלו של בנין המושבני בשכירות מוגנת שבשנת המס הקודמת סך כל הכנסתו והכנסת קרוביו הגרים איתו לא עלתה על 6,000 לירות, יהיה פטור ממס בשל אותו בנין; ואולם אם גרים איתו יותר משלושה קרובים יוגדל הסכום האמור ב-1,500 לירות בשל כל קרוב נוסף."
 (2) בסעיף קטן (ו), במקום "סעיפים קטנים (א) ו-(ב)" יבוא "סעיפים קטנים (א) עד (ד)".
- תיקון סעיף 41 24. בסעיף 41(ב) לחוק העיקרי, אחרי "מהמס החל על אותו בנין" יבוא "אם דרגת נכותו פחותה מ-50%, ופטור ממוחצית המס אם דרגת נכותו 50% או יותר".
- תיקון סעיף 41 25. בסעיף 41 לחוק העיקרי, בטופו הרישה יבוא "ובלבד שלא תונא במנין חמש השנים תקופת שירות סדיר לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט–1959 ונוסח משולב⁶, שבה לא היתה לעולה דירה".
- הוספת סעיף 741 26. אחרי סעיף 741 לחוק העיקרי יבוא:
 "741. קיבוץ יהא זכאי לפטורים המוענקים על פי סעיפים 41, 41 ו-741 בשל דירת המגורים המשמשת למגורי חברי הקיבוץ שהוא נכה, עולה או עיוור בשל נכה, עולה ועיוור עיוור כמשמעותם בסעיפים האמורים."

⁶ ס"ח תשי"ט, עמ' 286.

27. בסעיף 43 לחוק העיקרי -

- (1) בטעיף קטן (א), במקום "בנין כפרי באזור חקלאי" יבוא "בנין חקלאי";
- (2) בטעיף קטן (ב), במקום "כבנין כפרי באזור חקלאי" יבוא "כבנין חקלאי";
- (3) במקום כותרת השוליים יבוא "הוראות מיוחדות לבנין חקלאי".

תיקון סעיף 43

28. במקום סעיף 44 לחוק העיקרי יבוא:

44. (א) אדם שאיננו חקלאי אך עוסק בחקלאות, יהא דין הציוד והמלאי המשמשים לו במשקן החקלאי כדין ציוד ומלאי של חקלאי המשמשים לו במשקו החקלאי.

דין נכסים מסויימים המשמשים בחקלאות

(ב) דין מטעים שבבעלותו של אדם שאיננו חקלאי והם נטועים על קרקע באזור עירוני יהיה -

- (1) בנטועים על קרקע שיועדה לבניה - כדין קרקע;
- (2) בנטועים על קרקע שלא יועדה לבניה - כדין קרקע, אם הסכום שניתן לקבל בעד המטע במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון באזור באוקטובר שקדם לשנת המס עלה על 12,000 לירות לדונם, וכדין מטע של חקלאי - אם היה הסכום גמורף מזה; לענין זה יראו מטע הנטוע על קרקע שהיא ממקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל ושחזכרם התחייב להחזירה למינהל מקרקעי ישראל עם שינוי יעודה - כמטע ששווי כאמור פחות מ-12,000 לירות לדונם.

(ג) שר האוצר, בהתייעצות עם שר החקלאות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום הנקוב בסעיף קטן (ב)(2).

תחלפת סעיף 44

תיקון סעיף 45

29. בסעיף 45(א) לחוק העיקרי, בפסקה (3), בסופה יבוא "ספינות דיג שעיקר פעולתן מזוץ למימי החופין של ישראל וכן כלי טיס וכלי שיט או חלק מהם שיוכאו לישראל לשם תיקון או שימור".

תיקון סעיף 46 ושינוי מספרו ל-245

30. סעיף 46 לחוק העיקרי יטומן 245, ובו -

- (1) בטעיף קטן (א), הסיפא המתחילה במלים "אם שילם במועד שהיה עליו לשלם" - תימחק;
- (2) טעיף קטן (ד) - בטל.

הוספת סעיף 46

31. אחרי סעיף 45 לחוק העיקרי יבוא:

46. (א) העל מלאי אשר כמות המלאי שלו היחה בתקופות שונות של שנת המס גדולה מהכמות ששימשה כבסיס לקביעת שווי לפי סעיף 15, והוא רוצה לבטח מפני בזק מלחמה גם את כמות המלאי שגדלה כאמור (להלן - מלאי עודף), יהא זכאי לקבל פיצויים גם מילא אחר כל אלה:

זכות לקבל פיצויים בשל מלאי עודף

- (1) מסר למנהל הצהרה בכתב שבה פירט את התקופות שבהן צפוי מלאי עודף, את סוגיו, את כמותו המשוערת, את מחירו כמשמעותו בסעיף 15(ד) כיום מתן ההצהרה, ואת משך התקופות שבהן צפוי מלאי עודף;

(2) שילם עם מסירת ההצהרה 0.1% ממחירו כאמור של המלאי העודף, לכל חודש שבו הוא צפוי; ולענין זה – יצורפו כל התקופות לתקופה רצופה אחת ויתרת חודש תחושב כחודש.

(ב) מילא בעל מלאי אחר הוראות סעיף קטן (א), יהא זכאי לפיצויים בשל נזק מלחמה שקרה לאחר התשלום בתקופת שצויינו בהצהרה.

32. אחרי סעיף 246 לחוק העיקרי יבוא:

246. (א) כדי לאפשר תשלום פיצויים מקרן הפיצויים, בעד נזק להפצים שאינם נכס והמצויים בבית מגוריו של אדם (להלן – הפצים ביתיים), רשאי שר האוצר, באישור ועדת הפצים של הכנסת, לקבוע בתקנות כי הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, יחולו על סוגים מסויימים של הפצים ביתיים, בשינויים המחוייבים או שידרה עליהם השר בתקנות.

"ביטוח הפצים
ביתיים

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) ייקבעו, בין היתר, פרטים אלה:

(1) השווי הכולל של הפצים ביתיים שהוראות חוק זה יחולו עליהם מאליהן והשווי הכולל המקסימלי של הפצים ביתיים שניתן לנטוחם לפי בקשת בעליהם;

(2) שיעורי ההשלום שיחולו על סוגים שונים של הפצים ביתיים;

(3) שיעור הפיצוי שיינתן לגבי סוגים שונים של הפצים ביתיים.

(ג) נוקבות לפי סעיף קטן (א) גיזון לקבוע, שיינתן לאדם פיצוי בשל נזק להפצים ביתיים ששווייה הכולל אינו עולה על סכום שייקבע, גם ללא כל תשלום על פי סעיף זה.

33. אחרי סעיף 53 לחוק העיקרי יבוא:

53. (א) סובר המנהל, כי פעולה או עסקה פלגית הנמשחת או העלולה להפחית את סכום המס המשתלם בשל נכס מסויימ היו מלאכותית או בדוידה, או כי אחת ממטרותיה העיקריות של פעולה או עסקה פלגית היא נימנעות ממס או הפחתת מס גלתי באחרות בשל נכס פלגית, רשאי הוא להחיל מן הפעולה או העסקה ולשום את בעל הנכס לפי זה; הימנעות ממס או הפחתת מס ניתן לראותן כבלתי נאותות אפילו אינן נוגדות את החוק.

"סמכות להחליט
מפעולות
מסויימות

(ב) החלטתו של המנהל בהשתמשו בשיקול הרצת שניתן לו בטעיף קטן (א) ניתנת להשגה, לערר ולערער לפי כפינים 26 עד 27א.

34. בסעיף 54(א) לחוק העיקרי, אחרי "ערר לפי סעיף 27 או 27א" יבוא "אם המציא בעל הנכס ערבות בנקאית או ערבות אחרת שקבע המנהל להבטחת תשלום המס שהוא עשוי להתחייב בו".

תיקון סעיף 54

35. בסעיף 54א לחוק העיקרי, במקום "לענין מתן פטור או הנחה יראו מקרקעין" יבוא "לענין הניכוי מהשווי כאמור בסעיף 7א וכן לענין מתן פטור או הנחה יראו מקרקעין - (1)", ובסופו יבוא:

"(2) שהם בבעלותם המשותפת של אדם ושל איגוד שבשלי-טתו, כאילו היו בבעלותו של אחד מהם."

36. על אף האמור בחוק העיקרי ובחוק זה -

(1) רשאי המנהל לשום שווי של בנין לשנת המס 1972, גם אם טרם חלפו חמש שנים לאחר השומה האחרונה;

(2) (א) הוגשו השגה או ערר לגבי מקרקעין מסויימים על השומה לשנת המס 1972, וסכום המס שאינו שנוי במחלוקת הוא פחות מסכום המס שהגשיג או העורר חייב בו בשל אותם מקרקעין לשנת המס 1971 ואינו שנוי במחלוקת (בפסקה זו - המס הבסיסי), יראו כשנוי במחלוקת הסכום שבשומה או הסכום שמעל המס הבסיסי - לפי הנמוך יותר;

(ב) בשומה שאיננה ניתנת עוד להשגה, לערר או לערעור, ונקבע בה סכום מס שהוא פחות מהמס הבסיסי, יוחזר ההפרש, בצירוף ריבית של 9% לשנה;

(3) (א) עולה סכום המס המגיע לפי חוק זה בשל בנין מגורים שניתן לגביו ניכוי לפי סעיף 7א(א) לחוק העיקרי, או בשל בנין עסקי המשמש בתע- שיה, על סכום המס שהיה בעליו צריך לשלם, לפני כל פטור או הנחה, לשנת המס 1971 (בפסקה זו - המס הבסיסי) - מי שהיה בעליו בשנת 1971 לא יידרש לשלם עליו מס לשנות המס 1972 עד 1974 בסכום העולה על המס הבסיסי, ומי שזכאי בשנת מס פלונית לפטור או הנחה מהמס, יינתנו לו הפטור או ההנחה מהמס הבסיסי כפי שהוא אותה שנה; החל משנת המס 1975 יעלה המס הבסיסי בהדרגה כך שבכל שנה יווספו 20% מההפרש כפי שהוא באותה שנה;

(ב) בעל בנין מגורים שחלה עליו פסקת משנה (א), החולק על הודעת התשלום לשנת המס 1975, תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה, להשיג עליה לפני המנהל בכתב מנומק; על השגה לפי פסקת משנה זו יחולו הוראות סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי;

(4) עולה סכום המס המגיע לפי חוק זה (בפסקה זו - המס החדש) בשל בנין מגורים או בנין עסקי שלא חלה עליהם פסקה (3), או בשל בנין מיוחד, על סכום המס שהיה בעליו צריך לשלם, לפני כל פטור או הנחה, לשנת המס 1968 לפי שוויים לשנת המס 1967, אילולא הוראות סעיף 5 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 5), תשכ"ט-1969 (בפסקה זו - המס הבסיסי) - סכום המס שיידרש לשלם מי שהיה בשנת המס 1971 בעל בנין שנחשב ערב תחילתו של חוק זה כבנין עירוני או תעשייתי יועלה בהדרגה כך:

(א) אם הבנין אינו מושכר בשכירות מוגנת יווספו על המס הבסיסי -

(1) בשנת המס 1972 - 20% מההפרש שבין המס הבסיסי

ובין המס החדש (להלן - ההפרש);

(2) בשנת המס 1973 - 60% מההפרש;

(3) בשנת המס 1974 - ההפרש כולו;

(ב) אם הבנין מושכר בשכירות מוגנת, יווספו על המס הבסיסי כשיעורו

בשנה שקדמה לשנת המס -

(1) בשנות המס 1972 ו-1973 - 10% מן ההפרש כפי שהוא

בשנת המס;

(2) בשנות המס 1974 עד 1977 - 20% מן ההפרש כפי

שהוא בשנת המס;

(5) על אף האמור בפסקאות (3) ו-(4), אם היה סכום המס המגיע לפי חוק זה

בשל בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי שטרם מוצר לגביו ההקלות לפי

סעיף 3(ב)(1) לחוק העיקרי לפני ביטולו, עולה על המס הבסיסי שהיה בעליו

צריך לשלם לשנת המס 1972 אילולא הביטול, יהיה לגביו המס הבסיסי לשנת

המס 1972 - המס שהיה צריך לשלם כאמור, ולפיו יחושב ההפרש האמור

בפסקאות (3) ו-(4);

(6) (א) מי שבשנת המס 1971 נעשה לראשונה בעל דירה המשמשת למגוריו,

ישלם במשך שלוש שנות מס, החל בשנת 1972, שליש מהמס החל על

אותה דירה (בפסקה זו - המס הבסיסי), ומשנת המס הרביעית ואילך

יווספו על המס הבסיסי, כשיעורו בשנה שקדמה לשנת המס, 20% מן

ההפרש שבין המס הבסיסי לבין המס המגיע לאותה שנה;

(ב) מי שבאחת משנות המס 1972 עד 1978 נעשה לראשונה בעל דירה

המשמשת למגוריו, ישלם אותו שיעור מס שהיה עליו לשלם לפי פסקת

משנה (א) אילו רכש את הדירה בשנת המס 1971;

(ג) לענין פסקה זו לא יראו אדם כאילו רכש דירה לראשונה אם הוא

או קרובו היו בעבר בעלי דירה ששימשה למגוריהם;

(7) היה סכום המס המגיע לפי חוק זה בעד נכסים כמפורט להלן עולה על

המס שהיה מגיע בעזם לשנת המס 1971, יועלה המס בהדרגה תוך חמש שנים

החל משנת 1972, כשבכל שנה יווספו 20% מזההפרש כפי שיהיה באותה שנה;

ואלה הנכסים:

(א) בנין שערכו תחילתו של חוק זה נחשב כבנין תקלאי, והגדרו שונה

בחוק זה;

(ב) קרקע באזור תקלאי;

(ג) מטע שלפי הוראות סעיף 44(ב) לחוק העיקרי זיינו כדין קרקע;

(8) ביטולו של סעיף 3(ב)(2) לחוק העיקרי לא יגרע מזכויות שהיו מוענקות

על פיו אילולא בוטל;

(9) בשל מבנה בתהליך בניה שבנייתו החלה לפני תחילת חוק זה ישולם מס

יחסי כיחס תקופת הבניה שלאחר תחילת חוק זה לכל תקופת הבניה;

(10) ההנחה לפי סעיף 20(ב) לחוק העיקרי תינתן בשנת המס 1972 למי ששילם
עד כ"ג בחשון תשל"ג (31 באוקטובר 1972) את המס המגיע לאותה שנה.

37. תחולתו של חוק זה לגבי שנת המס 1972 ואילך. תחולה

פנחס ספיר
שר האוצר

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שביאור זלמן שזר
נשיא המדינה

